

JŪRMALAS AIZSARDZĪBAS BIEDRĪBA

Reģistrācijas Nr. 40008098792, adrese: Jūrmala, a/k 32, LV – 2015, tālr. +371 26631926, mājas lapa: www.iab.lv,
E-pasts: jurab@apollo.lv, Norēķinu konts: Hansabanka Jūrmalas filiāle, LV 32 HABA 0551012829825

Jūrmalā, 2009. gada 30. novembrī

Nr. 21/09

Latvijas Republikas Ministru prezidentam
A.god. Valdim Dombrovska kungam

Par meža zemes transformāciju Jūrmalā, Upes ielā 1a

Cik zināms, tuvākajā MK sēdē paredzēts lemt par meža zemes transformāciju 0,8975 ha platībā (zemes vienības kadastra apzīmējums 1300 012 1002) Jūrmalā, Upes ielā 1a, Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, lai zemes īpašnieks varētu izmantot minēto teritoriju savrupmājas un saimniecības ēkas kompleksa būvniecībai. Būvniecībai izvēlēta vieta ir noteikta kā valsts nozīmes pilsētas pilsētībūvniecības pieminekļu teritorija. Būvniecības projekts paredz izcirst 76 kokus, no kuriem 29 ir vērtīgas priedes vecumā no 100 līdz 250 gadiem. Tas, ka šajā teritorijā nav pieļaujama vērienīga būvniecība, iznīcinot vērtīgus biotopus un priežu audzes, izriet no ekspertu atzinumiem augstāk minētās teritorijas detālplānojuma un būvprojekta izstrādes laikā.

Protams, Ministru Kabineta ir tiesības un pienākums katrā konkrētā gadījumā izvērtēt, vai meža zemes transformācija krasta kāpu aizsargjoslā ir samērīga un atbilstoša sabiedrības interesēm un normatīvajiem tiesību aktiem.

Jūrmalas aizsardzības biedrība uzskata, ka, **tikai samērojot sabiedrības intereses, krasta kāpu aizsargjoslu noteikšanas mērķi un meža zemes transformācijas iespējamās sekas ar atsevišķas privātpersonas interesēm un nonākot pie secinājumu, ka atsevišķas privātpersonas tiesībām būtu dodama priekšroka pār sabiedrības kopuma interesēm, būtu pieļaujama meža zemes transformācija krasta kāpu aizsargjoslā .**

Turklāt gadījumā, ja MK tomēr izlemj dot atļauju transformēt meža zemi kāpu aizsargjoslā Latvijā līdz šim nepieredzēti lielā teritorijā, līdz ar to akceptējot simtgadīgo priežu nociršanu, tas ierobežotu Ministru kabineta rīcību nākotnē – atļaujot būvniecību šādā apmērā vienreiz, arī turpmāk nebūtu iemesla atteikt meža zemes transformāciju krasta kāpu aizsargjoslā tikpat lielā apmērā. Šāds lēmums sagādātu lielu vilšanos gan jūrmalniekiem, gan citiem piekrastes un arī Latvijas vidienes iedzīvotājiem, un nepārprotami būtu pretrunā ar vides ilgtspējīgu attīstību.

JAB valdes priekšsēdētājs

Uldis Kronblūms

JAB valdes loceklis

Rihards Pētersons

JAB valdes locekle

Anna Žīgure

Pielikumā. Apsvērumi un apstākļi lēmuma pieņemšanai par meža zemes transformāciju Jūrmalā, Upes ielā 1 uz 8 lpp.

Apsvērumi un apstākļi, kas Ministru kabinetam būtu jāņem vērā, lemjot par rīkojuma pieņemšanu par meža zemes transformāciju Jūrmalā, Upes ielā 1.

1.

Aizsargjoslu likuma 36. panta 4. daļas 2. punkts paredz: Krasta kāpu aizsargjoslā papildus šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētajam aizliegts bez Ministru kabineta iekreizēja rīkojuma veikt meža zemju transformāciju. Tādējādi atbilstoši vispārējam noteikumam krasta kāpu aizsargjoslā principā meža zemju transformācija ir aizliegta. Kā atzīts Administratīvo tiesu praksē, ja likumdevējs ir noteicis izņēmumu no vispārēja noteikuma, tad šis izņēmums būtu tulkojams pēc iespējas šauri. Minētais ir nepieciešams, lai nepārkāptu robežas, kuras likumdevējs būtu gribējis ievērot, izdodot konkrētu normu.

Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta spriedumā lietā Nr. 2003-16-05 konstatēts: „Aizsargjoslu likuma 36.pantā noteiktie būvniecības ierobežojumi interpretējami tikai kopsakarā ar šā likuma 6.pantu. Nolūkā sasniegt 6.pantā minēto mērķi 36.pants jaunu piekrastes apbūvi kopumā aizliedz. Kaut arī pašvaldībai šajā pantā iekļautās normas dod tiesības izlemt citādi, tomēr tās rīcības brīvību ierobežo Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsardzības aizsargjoslas noteikšanas mērķis.” (sprieduma 5.4. punkts). Teiktais ir vienādā mērā ir attiecināms arī uz Ministru kabineta rīkojuma par zemes transformāciju krasta kāpu aizsargjoslā pieņemšanu. Tādējādi jebkuri Aizsargjoslu likuma 36. pantā ietvertie izņēmumi no vispārējā būvniecības un arī meža zemju transformācijas aizlieguma ir tulkojami iespējami sašaurināti un atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. pantā ietvertajam Baltijas jūras un Baltijas jūras līča piekrastes aizsargjoslas izveides mērķim.

Aizsargjoslu likuma 6. panta 1. daļā ietvertais Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas izveides mērķis paredz, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla izveidota, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju, saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu. Savukārt Aizsargjoslu likuma 5.panta pirmajā daļā definēti vispārīgie vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslu uzdevumi, proti, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas. Tādējādi aizsargjoslu noteikšanai ir ekoloģisks mērķis – aizsargāt Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrasti no antropogēno faktoru ietekmes, kāda ir arī būvniecība. Minētā mērķa kontekstā jebkura likuma norma attiecībā arī uz krasta kāpas aizsargjoslu būtu jāinterpretē pēc iespējas tādā veidā, kas nodrošinātu vides aizsardzību.

Satversmes tiesas 2004.gada 9.marta sprieduma lietā Nr.2003-16-05 motīvu daļas 5.4.apakšpunktā teikts, ka „ Aizsargjoslu likuma 36.pantā noteiktie būvniecības ierobežojumi interpretējami tikai kopsakarā ar šā likuma 6.pantu. Nolūkā sasniegt 6.pantā minēto mērķi 36.pants jaunu piekrastes apbūvi kopumā aizliedz . Kaut arī pašvaldībai šajā pantā iekļautās normas dod tiesības izlemt citādi, tomēr tās rīcības brīvību ierobežo Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsardzības aizsargjoslas noteikšanas mērķis. Pašvaldībai tai noteiktās rīcības brīvības ietvaros, nepārkāpjot iepriekšminēto mērķi un nemot vērā vietējo apstākļu specifiku, dotās tiesības izlemt citādi nozīmē tādu rīcību, kas vislabākajā veidā saskaņotu dabas vērtību saglabāšanas un attīstības intereses.”

Minētais ir vienādā mērā attiecināms arī uz meža zemes transformāciju Baltijas jūras un Baltijas jūras līča piekrastes aizsargjoslā . Tādējādi Ministru kabinetam, lemjot par rīcības brīvības izmantošanu un atļaujas izsniegšanu transformēt meža zemi krasta kāpu aizsargjoslā, ir tiesības vienīgi uz tāda lēmuma pieņemšanu, kurā ir vislabākajā veidā saskaņotas dabas vērtību saglabāšanas un teritorijas attīstības intereses. Jebkurai valsts iestāžu rīcībai attiecībā uz atļauju izsniegšanu veikt noteiktu rīcību Baltijas jūras un Baltijas jūras līča piekrastes aizsargjoslā ir jāatbilst krasta kāpu aizsargjoslu izveides mērķim .

No Satversmes tiesas 2007. gada 21. decembra spriedumā lietā Nr. 2007-12-03 ietvertajiem secinājumiem izriet: pat, ja atbilstoši gramatiskajai interpretācijas metodei no Aizsargjoslu likuma 37. panta izriet pašvaldības tiesības brīvi izlemt konkrētu jautājumu (piemēram, par aizsargjoslas platumu), tomēr pašvaldības rīcības brīvība teritorijas plānošanas jomā ir ierobežota. Satversmes tiesa minētajā lietā arī norādīja: „Par vadlīnijām rīcības brīvības pareizai, adekvātai izmantošanai teritorijas plānošanas jomā jākalpo gan vispārējiem tiesību principiem un valsts pārvaldes principiem, gan teritorijas plānošanas principiem. (...) Aizsargjoslu likuma 36. pantā noteiktie būvniecības ierobežojumi interpretējami tikai kopsakarā ar šā paša likuma 6. pantu. Nolūkā sasniegt 6. pantā minēto mērķi 36. pants jaunu piekrastes apbūvi kopumā aizliedz. Kaut arī pašvaldībai šajā pantā iekļautās normas dod tiesības izlemt citādi, tomēr tās rīcības brīvību ierobežo aizsargjoslas noteikšanas mērķis (sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 5.4. punktu). Lai arī Aizsargjoslu likuma 7. panta otrās daļas 2. punktā ir paredzētas vietējās pašvaldības tiesības noteikt virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu minimālo platumu, tomēr šīs tiesības būtiski ierobežo citas likuma normas, kā arī likumā ietvertie principi . Nosakot aizsargjoslu, vietējā pašvaldība nav brīva - tai ir pienākums pilnībā sasniegt Aizsargjoslu likuma 7. panta pirmajā daļā noteikto mērķi.”

Minētajā spriedumā ietvertie secinājumi ir vienādā mērā attiecināmi arī uz konkrēto gadījumu. Lai gan no Aizsargjoslu likuma 36. panta 4. daļas 2. punkta gramatiskas interpretācijas izriet Ministru kabineta rīcības brīvība lemt par meža zemju transformāciju Baltijas jūras un Baltijas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, tomēr minētās rīcības brīvības ietvaros un tās īstenošanas robežas nosaka Aizsargjoslu likuma 6. panta 1. daļā ietvertais Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas izveides mērķis. Tādējādi Ministru kabinets ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru nolemts izsniegt atļauju meža zemju transformēšanai krasta kāpu

aizsargjoslā vienīgi, ja konkrētajā gadījumā ar kompetento institūciju atzinumiem ir atzīts, ka, veicot atļaujā norādīto transformāciju, tiks ievērots minētais mērķis, proti, veicot transformāciju, tiks saglabātas meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargāta piekrastes ainava, nodrošināta piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju, saglabāšana un aizsardzība, to līdzsvarota un ilgstoša izmantošana.

2.

Kā secināms no izziņas par iestāžu atzinumos par MK rīkojuma projektu sniegtajiem iebildumiem, Vides ministrija ir norādījusi sekojošo: „Rīkojuma projekts paredz atļaut transformēt meža zemi Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā 0,8975 platībā. Vides ministrija uzskata, ka, nemot vērā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas izveidošanas mērķi, šādas meža zemes platības transformācija nav adekvāta vienas savrupmājas un saimniecības ēkas kompleksa būvniecībai.”

Vides ministrijas apsvērumi par attiecīgās platības transformēšanas neatbilstību Aizsargjoslu likuma 6. pantā ietvertajam krasta kāpu aizsargjoslas izveides mērķim nepārprotami ir būtiskākie argumenti, kas Ministru kabinetam būtu jāņem vērā, īstenojot normatīvajos tiesību aktos paredzēto rīcības brīvību lemt par meža zemju transformēšanu krasta kāpu aizsargjoslā. Tomēr, kā secināms no izziņas par atzinumos sniegtajiem iebildumiem, minētais Vides ministrijas iebildums nav izvērtēts, jo, kā norādīts izziņā: „*Ministrijas pārstāvis nav ieradies uz starpinstitūciju sanākumi un atbilstoši Ministru kabineta kārtības rullī 103. punkta, iebildums ir uzskatāms par atsauktu.*” Lai gan Ministru kabineta 2009. gada 7. aprīļa noteikumi Nr. 300 „Ministru kabineta kārtības rullis” 103. punkts paredz, ka priekšlikums uzskatāms par atsauktu, tomēr atbilstoši minētajai tiesību normai attiecīgajam priekšlikumam jebkurā gadījumā ir ieteikuma raksturs. Otrkārt, formāla MK kārtības rullī 103. punkta piemērošana konkrētajā gadījumā nepārprotami ir pretrunā ar Aizsargjoslu likuma 6. panta 1. daļā ietverto krasta kāpu aizsargjoslu izveidošanas mērķi. Tādējādi Vides ministrijas iebildumi par iesniegtā priekšlikuma nesamērību un neatbilstību vienas savrupmājas būvniecībai Ministru kabinetam nepārprotami būtu jāņem vērā, lemjot par transformācijas atļaujas izsniegšanu.

Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 konstatēts: „Pludmale un kāpas ir ļoti jutīgs un dinamisks ekosistēmas komplekss, kurš Latvijā sastopams samērā šaurā joslā jūras krastā un kuram ir būtiska nozīme dabas daudzveidības saglabāšanā. Pašlaik šī teritorija ir pakļauta diezgan lielai antropogēnai ietekmei. No vienas puses, kāpas tiek izmantotas intensīvai atpūtai un tūrisma vajadzībām. Taču, tā kā nav nepieciešamās infrastruktūras, neorganizēta atpūtnieku plūsma atsevišķās vietās izjauc kāpu struktūru un stabilitāti, veicina eroziju, iznīcina augāju un biotopus, līdz ar to apdraudot arī atsevišķu sugu eksistenci. No otras puses, kāpas un tajās sastopamie biotopi tiek iznīcināti arī būvniecības dēļ. Tāpēc, risinot pat vienas nelielas teritorijas izmantošanas jautājumus, tā ir jāaplūko visas piekrastes aizsardzības kontekstā (sk.: *Nacionālās vides politikas plāns 2004 – 2008, 1.7.punkts; Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, 2.punkts; Pludmales un primāro kāpu dabas aizsardzības plāns. Ietekmējošie faktori, 1. –*

5.lpp., [http:// Error! Hyperlink reference not valid.](#), 2004.gada 19.februāris). " (sprieduma 5.1. punkts). Apstākļi, ka krasta kāpu aizsargjosla atzīstama par īpaši aizsargājamu dabas teritoriju un ka konkrētā zemesgabala transformēšanas nosacījumi jāvērtē Baltijas jūras piekrastes aizsardzības kontekstā, Ministru kabinetam būtu jāņem vērā, lemjot par rīkojuma izdošanu par zemes transformēšanu krasta kāpu aizsargjoslā .

3.

Lai gan normatīvajos tiesību aktos nav ietverti nosacījumi, kas Ministru kabinetam būtu jāvērtē, lemjot par atļaujas izsniegšanu meža zemes transformēšanai krasta kāpu aizsargjoslā, proti, likumdevējs ir piešķīris Ministru kabinetam plašu rīcības brīvību attiecībā uz minētās atļaujas izsniegšanu, tomēr jebkura rīcības brīvība ir jāīsteno atbilstoši Satversmes 1. pantā un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta 1. daļā ietvertajam tiesiskuma principam . No minētā izriet, ka rīcības brīvības izmantošana nedrīkst būt pretrunā ar prioritārajām tiesību normām (*tiesību normas, kas juridiskā spēka hierarhijā atrodas uz augstākas pakāpes, vai vienas pakāpes ietvaros – speciālās tiesību normas salīdzinājumā ar vispārējām, jaunākās normas salīdzinājumā ar vecākām*) un obligātajiem publisko tiesību principiem (*piemēram, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta 3. un 4. daļā noteiktais sabiedrības interešu ievērošanas princips*). Tādējādi Ministru kabineta rīcības brīvības ietvarus konkrētajā gadījumā nosaka, piemēram, Latvijas Republikas Satversmes 115. pants, kurā ietvertas ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā dzīves vidē .

Satversmes tiesas praksē ir atzīts, ka „Minētā Satversmes norma, pirmkārt, publiskās varas institūcijām uzliek par pienākumu izveidot un nodrošināt efektīvu vides aizsardzības sistēmu ; otrkārt, privātpersonai piešķir tiesības normatīvajos aktos noteiktā kārtībā iegūt vides informāciju un līdzdarboties ar vides izmantošanu saistītu lēmumu pieņemšanas procesā; treškārt, tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē piešķir pamattiesību rangs (*sk. Satversmes tiesas 2003. gada 14. februāra sprieduma lietā Nr. 2002-14-04 1., Satversmes tiesas 2007. gada 8. februāra sprieduma lietā Nr. 2006-09-03 11. p., Satversmes tiesas 2007. gada 21. decembra sprieduma lietā Nr. 2007-12-03 13.p.*). Satversmes tiesas praksē arī norādīts, ka Satversmes 115. pantā noteiktais valsts pienākums rūpēties par vides saglabāšanu ir konkretizēts arī Aizsargjoslu likumā . Savukārt Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra spriedumā lietā Nr. 2007-11-03 arī norādīts: „publiskās varas institūciju pienākums izveidot un nodrošināt efektīvu vides aizsardzības sistēmu nozīmē pienākumu ņemt vērā vides aizsardzības intereses tad, kad notiek politikas plānošanas dokumentu vai tiesību aktu izstrādāšana un pieņemšana, kā arī tad, kad pieņemtie tiesību akti tiek piemēroti un politikas mērķi tiek īstenoti.” (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 21. decembra sprieduma lietā Nr. 2007-12-03 13. punktu*).

Teiktais ir attiecināms arī konkrēto gadījumu. No minētā secināms, ka Ministru kabinetam, lemjot par transformācijas atļaujas izsniegšanu, jāņem vērā cita starpā LR Satversmes 115. pantā ietvertās personu pamattiesības. No minētās tiesību normas izriet arī Ministru kabineta kā valsts varas institūcijas pienākums, pieņemot lēmumus, kas skar vidi, nodrošināt lēmuma atbilstību vides aizsardzības un saglabāšanas interesēm .

No Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secināms, ka „Par galveno kritēriju rīcības brīvības pareizas izmantošanas pārbaudē ir jāuzskata teritorijas plānošanas procedūras atbilstība tās galvenajam uzdevumam – kompleksi saskaņot atsevišķu privātpersonu intereses ar attiecīgās teritorijas ilgtspējīgas attīstības iespējām.” Pēc analogijas konkrētajā gadījumā par kritēriju Ministru kabineta rīcības brīvības pareizā izmantošanā jāuzskata tas, cik lielā mērā, pieņemot attiecīgo lēmumu, ir sabalansētas atsevišķa indivīda un sabiedrības kopumā intereses.

Arī no Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta 3. daļā ietvertā principa, ka valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs, izriet Ministru kabineta pienākums, lemjot par transformācijas atļaujas izsniegšanu zemes transformācijai krasta kāpu aizsargjoslā, rīcības brīvības ietvaros samērot atsevišķa indivīda kā zemes īpašnieka intereses veikt būvniecību ar sabiedrības pamattiesībām uz labvēlīgu dzīves vidi.

4.

Ministru kabinetam, lemjot par rīkojuma izdošanu zemesgabala Upes ielā 1a, Jūrmalā, transformācijai, būtu jāņem vērā arī LR Satversmes 91. panta 1. teikumā ietvertais vienlīdzības princips.

Satversmes tiesa ir noteikusi, ka no Satversmes 91. panta izriet vienlīdzības princips, kas cita starpā liedz valsts institūcijām izdot tādas normas, kas bez saprātīga pamata pieļauj atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas vienādos apstākļos (*sk. piem., Satversmes tiesas 2005. gada 14. septembra sprieduma lietā Nr. 2005-02-0106 secinājumu daļas 9.1 punkts*).

Atbilstoši normatīvo aktu informatīvajās sistēmās pieejamajiem Ministru kabineta rīkojumiem, kas izdoti saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36. panta ceturrtās daļas 2. punktu, secināms, ka līdz šim lielākā zemes platība, kuras transformācijai tieši privātmājas celtniecībai atļauju ir sniedzis Ministru kabinets, ir 0,0881 ha platībā (*Ministru kabineta 2007. gada 24. oktobra rīkojums Nr. 659, prot. Nr. 59*). Pat tik apjomīgas būves kā pansijas (viesu mājas) būvniecībai Ministru kabinets ir pieļāvis transformēt meža zemi tikai 0,1266 ha platībā (*Ministru kabineta 2009. gada 29. janvāra rīkojums Nr. 72, prot. Nr. 7*).

Konkrētajā gadījumā Ministru kabinetam iesniegtajā rīkojuma projektā par meža zemes transformāciju Jūrmalā, Upes ielā 1 a, paredzēta meža zemes transformācija 0,8975 ha apmērā, proti, desmit reīžu vairāk nekā lielākā platība, kuras transformēšanai Ministru kabinets līdz šim izdevis attiecīgu rīkojumu. Kā secināms, iepazīstoties ar Ministru kabineta rīkojumiem par meža zemju transformāciju, tik ievērojama apmēra meža zemes transformācija krasta kāpu aizsargjoslā līdz šim ir tikusi pieļauta tikai attiecībā uz visai sabiedrībai nepieciešamu projektu realizāciju, piemēram, parka izveidošanu.

Tādējādi konkrētajā gadījumā, pieņemot rīkojumu atļaut transformēt meža zemi tik ievērojamā platībā kā norādīts MK rīkojuma projektā, Ministru kabinetam atbilstoši patvalas aizlieguma principam jānorāda šāda lēmuma pamatojums, proti, jānorāda, kādi apstākļi un apsvērumi konkrētajā gadījumā attaisno tik ievērojamas platības transformēšanu.

Turklāt jāņem vērā arī sekojošais: pieļaujot meža zemes transformāciju krasta kāpu aizsargjoslā gandrīz 1 ha platībā, Ministru kabinetam atbilstoši vienlīdzības principam turpmāk arī līdzīgās lietās būs jāizdod rīkojumi par meža zemes transformācijas atļauju tikpat lielā platībā, ja citas personas vērsīsies Ministru kabinetā ar iesniegumiem par zemes transformāciju privātmājas būvniecībai. Līdz ar to gadījumā, ja iesniegtais rīkojuma projekts tiks apstiprināts, turpmāk pienākums ievērot vienlīdzības principu liegs Ministru kabinetam atteikt izdot rīkojumu par meža zemes transformāciju krasta kāpu aizsargjoslā tikpat lielā apmērā kā norādīts konkrētajā Ministru kabineta rīkojuma projektā.

5.

Papildus jāņem vērā, ka 2009. gada 15. oktobrī Jūrmalas pilsētas dome ir pieņēmusi lēmumu Nr. 786, prot. Nr. 24, 18. punkts, kurā norādīts sekojošais: „*Nemot vērā to, ka atbilstoši Latvijas Republikas Attīstības plānošana sistēmas likuma 5. panta otrās daļas 9. punktam pašvaldības attīstības plānošanā jāievēro attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes sasaistes princips, Teritorijas plānojuma izstrādi veic, pamatojoties uz pilsētas Attīstības stratēģiju, Jūrmalas pilsētai ir izstrādāts Attīstības stratēģijas darba variants, tomēr galīgā redakcija līdz šim brīdim nav apstiprināta, līdz ar to nav iespējams sagatavot Teritorijas plānojumu (...)*.” Ievērojot to, ka Jūrmalas pilsētai šobrīd nav izstrādāta pilsētas Attīstības stratēģija un joprojām nav pieņemts jaunais teritorijas plānojums, kuru plānots apstiprināt līdz 2010. gada nogalei un kurā, iespējams, būs ietverti citādi teritorijas apbūves noteikumi krasta kāpu aizsargjoslā nekā paredz pašreizējais Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums, būtu jāapsver iespēja konkrēto jautājumu par meža zemes transformācijas izlemt pēc jaunā teritorijas plānojuma apstiprināšanas.

Izziņā par atzinumos sniegtajiem iebildumiem atbildīgā ministrija vairākkārt norāda, ka likumdevējs teritorijas plānošanas jomā atbildību ir uzticējis pašvaldībām, tādējādi noraidot, piemēram, Vides ministrijas iebildumus par pienākumu saglabāt piekrastes dabas resursus. Tomēr minētā norāde ir kļūdaina, jo konkrētā jautājuma nozīmīguma dēļ, lēmumu par meža zemes transformāciju krasta kāpu aizsargjoslā atbilstoši Aizsargjoslu likuma 36. panta ceturtās daļas 2. punktu var pieņemt tikai Ministru kabinets. Tādējādi Ministru kabinetam ir piešķirtas tiesības un pienākums katrā konkrētā gadījumā izvērtēt, vai ir samērīgi, sabiedrības interesēm un normatīvajiem tiesību aktiem atbilstoši pieļaut transformēt meža zemi krasta kāpu aizsargjoslā. Izvērtējot attiecīgo jautājumu Ministru kabinetam būtu jāvērtē gan transformācijai pakļautās zemes apmērs, gan mērķis, kura dēļ transformācija tiek veikta.

6.

To, ka teritorijā Jūrmalā, Upes ielā 1a nav pieļaujama mežā zemes transformācija un vērienīga būvniecība, iznīcinot vērtīgus biotopus un priežu audzes, izriet no ekspertu atzinumiem augstākminētās teritorijas detālplānojuma un būvprojekta izstrādes laikā. 2003. gada 19. jūlija M.dab.zin. Inese Silamiķele veica biotopu vērtējumu Jūrmalā, Upes ielā 1a. Biotopu vērtējumā tiek norādīts, ka konstatēta diezgan reti sastopama pļavas silpurene *Pulsatilla pratensis*, zemesgabalā atrodas izcila vecuma priežu audze, bioloģiski un ainaviski vērtīgas ir vecās, resnās priedes, kā arī turpmākajā teritorijas apsaimniekošanā nav pieļaujama priežu izciršana. Savukārt, Valsts meža dienesta Rīgas virsmežniecības meža biotopu eksperts Guntis Vidiņš 2003. gada 23.jūlija meža atzinumā norāda: „Teritorija ir meža zeme un atbilst dabiskam meža biotopam 65 % platībā . Uz kāpas aug bioloģiski veca priežu audze, kuras vecums ir 185 gadi. Priedes ir pietiekoši resnas, lai atsevišķi vai kopā ar vēl līdzīgiem kokiem sniegtu patvērumu dzīvotspējīgām biotopu sugām. Ir saglabājamās visas bioloģiski vecās priedes, kā arī jaunākās priedes”.

Adresē atrodas mežs un mežainās Jūrmalas kāpas, kas platā joslā stiepjas gar jūras piekrasti. Kaut arī saskaņā ar Jūrmalas pilsētas attīstības plānu zemes gabals noteikts kā- „Jauktas atpūtas un dzīvojamā teritorija Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā (JK)", tomēr teritorija atbilst Latvijas īpaši aizsargājamiem un Eiropas Kopienas Biotopu nosacījumiem, kā arī saskaņā ar Eiropas Padomes 1992.gada 21.maija Direktīvas 92/43/EEK “Par dabisko dzīvotņu savvaļas faunas un floras aizsardzību” 1. pielikuma prasībām Baltijas jūras piekrastes kāpas nosaka kā īpaši aizsargājamas teritorijas.

7.

Jūrmalas pilsētas dome pieņemot 2005. gada 9. marta saistošos noteikumus Nr.8 ir pārkāpusi Teritorijas plānošanas likuma un Ministru kabineta 2004. gada 19. oktobra noteikumus Nr.883. Proti, **Jūrmalas pilsētas dome ar administratīvu aktu ir veikusi izmaiņas Jūrmalas pilsētas attīstības plāna būvnoteikumos.** Tas izriet no 2005. gada 27. oktobra Jūrmalas pilsētas domes lēmuma Nr.485 „Par grozījumiem Jūrmalas pilsētas domes 1999. gada 9. decembra lēmuma Nr.1224 „Par Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanu un izmaiņām Jūrmalas Apbūves noteikumu I. daļā””. No minētā lēmuma izriet, ka Jūrmalas pilsētas dome maina aizsargjoslu, nolēmjot apstiprināt grozījumus Jūrmalas pilsētas domes 1999.gada 9.decembra lēmuma Nr.1224 “Par Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanu un izmaiņām Jūrmalas Apbūves noteikumu I.daļā” pielikuma plānā „Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslai bez apbūves” (PK) saskaņā ar Jūrmalas pilsētas domes 2005.gada 9.marta saistošajiem noteikumiem Nr.8 „Par detālplānojuma zemesgabalam Jūrmalā, Upes ielā 1A apstiprināšanu”. Šādi veiktas darbības nav tiesiskas un veiktās izmaiņas nav saistošas. Savukārt vēlākā laikā periodā ar izstrādāto detālplānojumu Upes ielā 1a domes amatpersonas 2007. gada 12. jūlijā pieņemot Jūrmalas attīstības plāna grozījumus ir mainījušas teritorijas plānojumu un būvnoteikumus. Tātad pēc būtības pieņemtie saistošie noteikumi ir vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumi, tā īstenošanai ir jāievēro cita noteikta procedūra. Jūrmalas pilsētas domes amatpersonu rīcība nevar leģitimēt grozījumus

teritorijas plānojumā un pilsētas būvnoteikumos, neievērojot normatīvajos aktos noteiktās teritorijas plānojuma grozīšanas procedūru, un ir klajā pretrunā Teritorijas plānošanas likumam. Teritorijas plānošanas likuma 5. pants nosaka, ka visiem teritorijas plānojumiem ir jābūt saskaņotiem. Tas nozīmē, ka starp teritorijas plānojumiem ir subordinācija - zemāka līmeņa teritorijas plānojumam ir jāatbilst spēkā esošam augstāka līmeņa teritorijas plānojumam (tas var tikai detalizēt augstāka līmeņa teritorijas plānojuma prasības, nevis grozīt tās). Attiecīgi detālplānojumam ir jāatbilst konkrētās vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam. Detālplānojuma mērķi un jēgu - ka tam pēc būtības ir jāprecizē konkrētas teritorijas izmantošanas veids un apbūves noteikumi - ir norādījusi Satversmes tiesa 2004. gada 9. marta spriedumā lietā Nr. 2003-16-05. Satversmes tiesa ir arī atzinusi, ka ar administratīvu aktu nevar mainīt saistošos noteikumus. Tāpat atbilstoši Satversmes tiesas praksei par spēkā neesošu no spēkā stāšanās brīža atzīstama pat tāda teritorijas plānojumā ietvertā tiesību norma, kas tikai hipotētiski varētu kalpot par pamatu tam, lai ar detālplānojumu prettiesiski grozītu teritorijas plānojumu (*Satversmes tiesas 2007. gada 21. decembra sprieduma lietā Nr. 2007-12-03 25. punktu*).